

عنوان مقاله:

بررسی فراز و فرودهای ترخانیان در عصر تیموری

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 9، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسنده:

فاطمه رستمی - استادیار گروه تاریخ، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ایران

خلاصه مقاله:

اصطلاح ترخان یکی از واژگانی است که در منابع تاریخ میانه ایران به کرار دیده می شود. در سده های نخستین اسلامی، این لفظ نوعی امتیاز برای گروه خاصی به شمار می رفت. در دوره تیموریان نیز با دو عنوان ترخانیان و نشان ترخانی مطرح شد. سوال پژوهش حاضر این است که ترخان و منصب ترخانی در دوره تیموری دستخوش چه تحول هایی شد و علت این تحول ها چه بود؟ دستاوردهای پژوهش حاکی از آن است که منصب ترخان که تا پیش از این دوره به گروه نظامیان و اقوام ترک اطلاق می شد، در دوره تیموریان در دو بخش ترخانیان و نشان ترخانی ماهیت خود را تثبیت کرد. در دوره تیمور و شاهرخ به طور عمده برتری با ترخانیان بود و در منابع کمتر از نشان ترخانی سخن به میان آمده است؛ اما پس از مرگ شاهرخ و همسرش، گوهرشادآغا، واژه ترخانی از قالب منصب ترخانیان به نشان ترخانی تغییر یافت. مهم ترین علت این تحول تلاش امیرزادگان تیموری نظیر عبداللطیف، ابوسعید تیموری، پسرش بایسنقر میرزا و سلطان حسین بایقرا در محدود کردن حیطه اختیارات ترخانیان و در نتیجه تضعیف آنان بود. این سیاست تا به آنجا پیش رفت که از دوره ابوسعید تیموری به بعد، منصب ترخانی از انحصار امرای ترخانی درآمد و به شکل نشان ترخانی به عموم مردم، اعم از اصناف و پیشه وران، داده شد.

کلمات کلیدی:

ترخانیان، نشان ترخانی، تیموریان، شاهرخ، ابوسعید تیموری، عبدالطیف، سلطان حسین بایقرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1323867>

